

Wymagania edukacyjne z plastyki – klasa IV

Rok szkolny 2026/2027

Podręcznik: „Do dzieła! 4”, Nowa Era

1. Twórczość plastyczna i własna aktywność

Uczeń:

- wykonuje pracę plastyczną zgodnie z podanym tematem;
- przedstawia w pracy własny pomysł;
- tworzy prace na podstawie obserwacji, wyobraźni i własnych doświadczeń;
- planuje kolejność wykonywania pracy plastycznej;
- dobiera materiały i narzędzia odpowiednie do wykonywanego zadania;
- stosuje poznane środki wyrazu plastycznego;
- wykorzystuje poznane techniki w wykonywanych pracach;
- proponuje własne rozwiązania plastyczne;
- eksperymentuje z materiałami, narzędziami i sposobami wykonania pracy;
- łączy różne materiały lub techniki, gdy wymaga tego zadanie;
- wykonuje kolejne etapy pracy zgodnie z ustalonym planem;
- kończy rozpoczętą pracę w wyznaczonym czasie, z uwzględnieniem swoich możliwości;
- prezentuje wykonaną pracę;
- opisuje temat i sposób wykonania własnej pracy;
- wyjaśnia, jakie materiały i środki plastyczne zastosował;
- wykorzystuje wskazówki nauczyciela do poprawienia lub rozwinięcia swojej pracy.

2. Linia, plama, kształt i kontur

Uczeń:

- rozpoznaje linię w dziełach sztuki i pracach plastycznych;
- nazywa różne rodzaje linii;
- rozróżnia linie ze względu na ich kierunek, grubość i charakter;
- stosuje różne rodzaje linii we własnej pracy;
- rozpoznaje plamę jako środek wyrazu plastycznego;
- wskazuje plamy w oglądanym dziele lub pracy plastycznej;
- tworzy kompozycję z wykorzystaniem plam;
- rozpoznaje kontur;
- wskazuje kontur w dziele lub pracy plastycznej;
- stosuje kontur w wykonywanej pracy;
- rozpoznaje i nazywa kształty występujące w dziełach oraz najbliższym otoczeniu;
- wykorzystuje różne kształty w swojej pracy;
- porównuje zastosowanie linii, plamy, konturu i kształtu w wybranych pracach.

3. Barwa

Uczeń:

- wymienia barwy podstawowe;
- wskazuje barwy podstawowe na ilustracji, reprodukcji lub własnej pracy;
- otrzymuje barwy pochodne poprzez mieszanie barw podstawowych;
- nazywa uzyskane barwy pochodne;
- rozpoznaje barwy ciepłe;

- rozpoznaje barwy zimne;
- klasyfikuje barwy jako ciepłe lub zimne;
- stosuje barwy ciepłe i zimne w pracy plastycznej;
- dobiera barwy do zamierzonego nastroju pracy;
- wskazuje pary barw dopełniających;
- stosuje zestawienia barw dopełniających w pracy plastycznej;
- tworzy barwy złamane poprzez mieszanie odpowiednich kolorów;
- rozpoznaje barwy złamane w dziełach lub własnych pracach;
- wskazuje przykłady kontrastu barwnego;
- stosuje kontrast barwny w wykonywanej pracy;
- porównuje działanie różnych zestawień kolorystycznych;
- wyjaśnia, w jaki sposób zastosowane kolory wpływają na nastrój pracy.

4. Techniki rysunkowe

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane techniki rysunkowe;
- nazywa podstawowe narzędzia rysunkowe;
- dobiera narzędzie rysunkowe do wykonywanego zadania;
- posługuje się ołówkiem, kredkami i innymi poświadczonymi narzędziami;
- wykonuje pracę za pomocą wybranej techniki rysunkowej;
- różnicuje kreskę poprzez zmianę jej grubości, kierunku lub natężenia;
- wykorzystuje możliwości wybranego narzędzia rysunkowego;
- porównuje efekty uzyskane za pomocą różnych narzędzi;
- stosuje poznane techniki rysunkowe we własnej twórczości.

5. Techniki malarskie

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane techniki malarskie;
- nazywa podstawowe narzędzia i materiały malarskie;
- dobiera pędzel lub inne narzędzie do sposobu wykonywania pracy;
- przygotowuje stanowisko do malowania;
- posługuje się farbami zgodnie z ich przeznaczeniem;
- miesza farby w celu otrzymania potrzebnych kolorów;
- wykonuje pracę w poznanej technice malarskiej;
- stosuje różne sposoby nakładania farby;
- porównuje efekty uzyskane różnymi sposobami malowania;
- wykorzystuje właściwości farb w swojej pracy;
- porządkuje stanowisko po zakończeniu działania.

6. Pastele i inne techniki plastyczne

Uczeń:

- rozpoznaje pastel jako technikę plastyczną;
- posługuje się pastelami podczas wykonywania pracy;
- stosuje różne sposoby pracy pastelami;
- wykonuje pracę z wykorzystaniem poznanej techniki;
- dobiera sposób wykonania do zamierzonego efektu;
- porównuje efekty uzyskane różnymi materiałami plastycznymi.

7. Techniki mieszane i eksperymentowanie

Uczeń:

- łączy co najmniej dwie poznane techniki w jednej pracy;
- dobiera materiały pasujące do własnego pomysłu;
- wykorzystuje typowe i nietypowe materiały plastyczne;
- eksperymentuje z różnymi sposobami nanoszenia koloru, tworzenia faktury lub śladu;
- porównuje efekty uzyskane przy użyciu różnych materiałów;
- wybiera rozwiązanie najlepiej odpowiadające tematowi pracy;
- wyjaśnia, dlaczego zastosował określone materiały lub techniki.

8. Grafika

Uczeń:

- rozpoznaje przykłady grafiki;
- wskazuje odbitkę graficzną;
- tworzy prostą matrycę lub element służący do wykonania odbitki;
- wykonuje odbitkę z przygotowanej matrycy;
- tworzy kompozycję z wykorzystaniem powtarzającego się śladu;
- stosuje rytm i powtarzalność elementów;
- porównuje odbitki uzyskane różnymi sposobami;
- wykorzystuje poznane zasady grafiki we własnej pracy.

9. Grafika użytkowa i projektowanie

Uczeń:

- rozpoznaje przykłady grafiki użytkowej w swoim otoczeniu;
- wskazuje funkcję wybranego projektu graficznego;
- opisuje elementy występujące w wybranym projekcie;
- projektuje prosty znak, wzór, okładkę, plakat lub inną formę użytkową;
- dobiera kształt, kolor i układ elementów do przeznaczenia projektu;
- rozmieszcza elementy na płaszczyźnie zgodnie z własnym projektem;
- łączy funkcję użytkową z rozwiązaniem plastycznym;
- prezentuje wykonany projekt;
- uzasadnia wybrane rozwiązanie plastyczne.

10. Odbiór dzieł sztuki

Uczeń:

- opisuje to, co przedstawia oglądane dzieło;
- wymienia dostrzeżone elementy dzieła;
- wskazuje zastosowane w dziele linie, plamy, kształty i kolory;
- nazywa poznane środki wyrazu plastycznego występujące w dziele;
- opisuje kolorystykę dzieła;
- określa nastrój oglądanego dzieła;
- wymienia emocje lub skojarzenia wywołane przez dzieło;
- formułuje własną opinię o oglądanym dziele;
- uzasadnia swoją opinię, odwołując się do wybranych cech dzieła;
- porównuje dwa dzieła pod względem wybranych cech;
- wskazuje podobieństwa i różnice między dziełami;
- interpretuje wybrane elementy dzieła na poziomie odpowiednim do wieku;
- stosuje poznane pojęcia plastyczne podczas wypowiedzi o sztuce;

- odnosi się do wypowiedzi innych osób w sposób kulturalny.

11. Sztuka prehistoryczna

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady sztuki prehistorycznej;
- wskazuje charakterystyczne cechy wybranych dzieł prehistorycznych;
- opisuje wybrane przedstawienie prehistoryczne;
- wymienia materiały wykorzystywane przez twórców prehistorycznych;
- porównuje wybrane dzieła prehistoryczne ze współczesnymi formami twórczości;
- wyjaśnia na przykładzie, w jakim celu człowiek prehistoryczny mógł tworzyć określone przedstawienia;
- wykonuje pracę inspirowaną sztuką prehistoryczną.

12. Sztuka starożytnego Egiptu

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady sztuki starożytnego Egiptu;
- wskazuje charakterystyczne elementy sztuki egipskiej;
- opisuje wybrane dzieło sztuki egipskiej;
- rozpoznaje wybrane przykłady architektury, rzeźby lub malarstwa egipskiego;
- porównuje sposób przedstawiania postaci w sztuce egipskiej z innymi poznanymi sposobami;
- wskazuje związki pomiędzy wybranym dziełem a życiem lub wierzeniami starożytnych Egipcjan;
- wykonuje pracę inspirowaną sztuką starożytnego Egiptu.

13. Sztuka starożytnej Grecji i Rzymu

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady sztuki starożytnej Grecji;
- rozpoznaje wybrane przykłady sztuki starożytnego Rzymu;
- wskazuje charakterystyczne cechy wybranych dzieł antycznych;
- opisuje wybrane dzieło sztuki greckiej lub rzymskiej;
- rozpoznaje wybrane przykłady antycznej architektury, rzeźby i malarstwa;
- porównuje wybrane dzieła pochodzące z różnych kultur starożytnych;
- wskazuje podobieństwa i różnice między wybranymi dziełami;
- wykorzystuje motyw zaczerpnięty ze sztuki antycznej we własnej pracy.

14. Sztuka w otoczeniu

Uczeń:

- wskazuje przykłady sztuki i projektowania w najbliższym otoczeniu;
- opisuje wygląd wybranego budynku, miejsca lub przedmiotu;
- wskazuje zastosowane w nim kolory, kształty, materiały lub dekoracje;
- porównuje dwa wybrane obiekty pod względem wyglądu i funkcji;
- ocenia estetykę wybranego miejsca lub przedmiotu;
- uzasadnia swoją ocenę, podając przynajmniej jeden argument;
- wskazuje elementy wpływające na wygląd i odbiór przestrzeni;
- proponuje zmianę, która może poprawić wygląd wybranego miejsca;
- wykonuje pracę inspirowaną obserwacją najbliższego otoczenia.

15. Zabytki i dziedzictwo kulturowe

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie „zabytek” własnymi słowami;

- rozpoznaje wybrane zabytki Polski;
- nazywa wybrane zabytki omawiane na lekcjach;
- wskazuje charakterystyczne cechy wybranego zabytku;
- opisuje wygląd wybranego obiektu zabytkowego;
- wskazuje przykłady zabytków swojego regionu lub najbliższej okolicy;
- wyszukuje informacje o wybranym zabytku w podanych przez nauczyciela źródłach;
- prezentuje podstawowe informacje o wybranym zabytku;
- podaje przykłady działań służących ochronie zabytków;
- wyjaśnia, dlaczego należy chronić wybrany zabytek;
- stosuje zasady właściwego zachowania w muzeum, galerii i obiekcie zabytkowym.

16. Praca zespołowa

Uczeń:

- wykonuje przydzielone zadanie podczas pracy w grupie;
- współtworzy pracę zespołową;
- dzieli się materiałami i narzędziami zgodnie z ustalonymi zasadami;
- przedstawia własny pomysł grupie;
- słucha propozycji innych osób;
- wybiera wspólnie z grupą sposób realizacji zadania;
- respektuje ustalony podział pracy;
- odnosi się do prac i pomysłów innych osób w sposób kulturalny;
- udziela prostej, konstruktywnej informacji zwrotnej;
- wykorzystuje otrzymaną informację zwrotną do dalszej pracy;
- prezentuje efekty pracy zespołowej.

17. Organizacja i bezpieczeństwo pracy

Uczeń:

- przygotowuje potrzebne materiały i narzędzia;
- organizuje własne stanowisko pracy;
- posługuje się materiałami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem;
- przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z przyborów;
- dba o materiały własne i wspólne;
- utrzymuje porządek podczas wykonywania pracy;
- zabezpiecza lub odkłada ukończoną pracę we wskazane miejsce;
- porządkuje stanowisko po zakończeniu zajęć.

18. Prezentowanie i omawianie własnej pracy

Uczeń:

- prezentuje własną pracę plastyczną;
- podaje temat swojej pracy;
- opisuje zastosowaną technikę;
- wymienia wykorzystane materiały;
- wskazuje zastosowane środki wyrazu plastycznego;
- wyjaśnia wybrany przez siebie sposób wykonania pracy;
- wskazuje element pracy, z którego jest szczególnie zadowolony;
- wskazuje element, który mógłby zmienić lub rozwinąć;
- porównuje efekt końcowy z własnym początkowym zamysłem.

19. Udział w doświadczeniach edukacyjnych

Uczeń:

- uczestniczy w wybranym doświadczeniu edukacyjnym, np. wystawie, projekcie, plenerze, spotkaniu z artystą lub wirtualnym zwiedzaniu;
- wykonuje zadanie związane z danym doświadczeniem;
- obserwuje dzieła, miejsca lub działania prezentowane podczas wydarzenia;
- opisuje wybrane doświadczenie;
- wskazuje dzieło, obiekt lub działanie, które zwróciło jego uwagę;
- uzasadnia swój wybór;
- wykorzystuje zdobyte doświadczenie jako inspirację do własnej pracy;
- współpracuje z innymi podczas realizacji projektu, jeśli zadanie ma charakter grupowy;
- prezentuje rezultat wykonanego działania.

Co podlega ocenie na plastyce?

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę, w szczególności, czy uczeń:

- podejmuje pracę podczas zajęć;
- wykonuje zadanie zgodnie z tematem i podanymi kryteriami;
- wykorzystuje poznane wiadomości i umiejętności w działaniu plastycznym;
- dobiera i stosuje odpowiednie materiały oraz techniki;
- realizuje własny pomysł;
- eksperymentuje z rozwiązaniami plastycznymi;
- wykonuje kolejne etapy pracy;
- wykorzystuje otrzymane wskazówki;
- kończy zadanie w zakresie dostosowanym do swoich możliwości;
- prezentuje i omawia własną pracę;
- posługuje się poznanymi pojęciami plastycznymi;
- rozpoznaje, opisuje i porównuje poznane dzieła i zjawiska artystyczne;
- współpracuje podczas zadań zespołowych;
- przestrzega zasad bezpiecznej i uporządkowanej pracy;
- wykazuje postęp w stosunku do swoich wcześniejszych działań.

Przy ocenie z plastyki szczególne znaczenie ma wysiłek i zaangażowanie ucznia w wykonywanie zadań wynikających ze specyfiki przedmiotu. Ocena pracy plastycznej nie opiera się wyłącznie na jej walorach estetycznych ani na poziomie uzdolnień plastycznych ucznia.

Wymagania edukacyjne z plastyki – klasa V

Rok szkolny 2026/2027

Podręcznik: „Do dzieła! 5”, Nowa Era

1. Twórczość plastyczna i własna aktywność

Uczeń:

- wykonuje pracę plastyczną zgodnie z podanym tematem i kryteriami zadania;
- przedstawia w pracy własny pomysł i podejmuje samodzielne decyzje plastyczne;
- tworzy prace na podstawie obserwacji, wyobraźni, pamięci i własnych doświadczeń;
- planuje kolejne etapy działania plastycznego i dobiera do nich odpowiednie materiały;
- stosuje poznane środki wyrazu plastycznego, w szczególności barwę, walor, fakturę, kształt, formę i kompozycję;
- świadomie wykorzystuje poznane rodzaje kompozycji w swoich pracach;
- dobiera technikę i sposób wykonania do tematu oraz zamierzonego efektu;
- łączy różne materiały i techniki, jeżeli wymaga tego zadanie;
- eksperymentuje z materiałami, narzędziami, fakturą, kolorem i układem form;
- wykorzystuje wskazówki nauczyciela do poprawienia, rozwinięcia lub dokończenia pracy;
- kończy rozpoczętą pracę w wyznaczonym czasie, z uwzględnieniem swoich możliwości;
- prezentuje i krótko omawia efekt własnego działania.

2. ABC sztuki – sztuka, zabytki, muzea i wystawy

Uczeń:

- wyjaśnia, że sztuki plastyczne mogą łączyć się z teatrem, filmem, literaturą, muzyką i tańcem;
- podaje przykłady wzajemnego inspirowania się różnych dziedzin sztuki;
- rozpoznaje wybrane środki języka plastyki występujące w różnych dziełach i przekazach artystycznych;
- wyjaśnia własnymi słowami pojęcie „zabytek”;
- rozumie, że zabytki są elementem dziedzictwa kulturowego i podlegają ochronie;
- rozróżnia podstawowe funkcje muzeum, galerii i centrum sztuki;
- posługuje się pojęciami: eksponat, wystawa, kustosz, konserwator zabytków, kurator;
- rozpoznaje wystawę stałą i czasową oraz wie, że wystawy mogą być organizowane cyklicznie;
- stosuje zasady właściwego zachowania w muzeum, galerii i obiekcie zabytkowym;
- korzysta z informacji towarzyszących dziełom, takich jak tytuł, autor, technika, materiał, czas powstania i miejsce przechowywania.

3. Barwa, walor, gama barwna i kontrasty

Uczeń:

- przypomina i stosuje podział barw na podstawowe, pochodne, ciepłe i zimne;
- wyjaśnia pojęcie waloru jako stopnia jasności lub ciemności barwy;
- tworzy zróżnicowanie walorowe za pomocą wybranej techniki;
- rozpoznaje i stosuje gamę barwną w pracy plastycznej;
- rozróżnia gamę szeroką i wąską na przykładach;
- rozpoznaje dominantę barwną i akcent kolorystyczny;
- rozpoznaje kontrast walorowy, temperaturowy i dopełnieniowy;
- dobiera zestawienia barwne do tematu i nastroju pracy;
- wskazuje zastosowanie kontrastów barwnych w wybranych dziełach;
- porównuje działanie różnych zestawień kolorystycznych;
- wyjaśnia, w jaki sposób walor i kolor wpływają na odbiór dzieła;
- wykorzystuje barwę i kontrast jako świadome środki wyrazu plastycznego.

4. Faktura

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie faktury jako cechy powierzchni przedmiotu lub dzieła;
- rozpoznaje powierzchnie gładkie, chropowate, miękkie, twarde i inne zróżnicowane faktury;
- wskazuje fakturę w dziełach malarskich, rysunkowych, graficznych i rzeźbiarskich;
- rozróżnia fakturę rzeczywistą i fakturę przedstawioną na płaszczyźnie;
- tworzy zróżnicowane faktury za pomocą kreski, plamy, śladu narzędzia lub materiału;
- stosuje technikę frotażu lub inny sposób odbijania faktury;
- dobiera materiały do uzyskania zamierzonej powierzchni pracy;
- porównuje efekty fakturalne uzyskane różnymi narzędziami i technikami;
- wyjaśnia rolę faktury w budowaniu charakteru i nastroju pracy;
- świadomie wykorzystuje fakturę we własnym działaniu plastycznym.

5. Kształt, forma i bryła

Uczeń:

- rozróżnia pojęcia: kształt, forma i bryła;
- rozpoznaje kształty geometryczne i organiczne w naturze, przedmiotach i dziełach sztuki;
- wskazuje różnice między formą płaską a przestrzenną;
- rozpoznaje bryły w najbliższym otoczeniu i w dziełach sztuki;
- przedstawia przedmioty i postacie z wykorzystaniem uproszczonych kształtów i brył;
- stosuje kontrast kształtów i form we własnej pracy;
- dobiera proporcje elementów do zamierzonego efektu;
- tworzy prostą formę przestrzenną z papieru, kartonu lub innych dostępnych materiałów;
- porównuje oddziaływanie form regularnych i nieregularnych;
- wyjaśnia, w jaki sposób kształt i forma wpływają na charakter dzieła.

6. Kompozycja centralna

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie kompozycji jako celowego rozmieszczenia elementów dzieła;
- rozpoznaje kompozycję centralną;
- wskazuje centrum kompozycji i najważniejszy element dzieła;
- wyjaśnia pojęcie akcentu plastycznego;
- wskazuje przykłady kompozycji centralnej w sztuce i najbliższym otoczeniu;
- tworzy pracę, w której najważniejszy element znajduje się w centrum;
- stosuje akcent plastyczny za pomocą barwy, kształtu, wielkości lub waloru;
- ocenia czytelność i równowagę własnej kompozycji;
- porównuje kompozycję centralną z innymi poznanymi układami;
- uzasadnia zastosowanie określonego centrum kompozycyjnego.

7. Kompozycja symetryczna i asymetryczna

Uczeń:

- rozpoznaje kompozycję symetryczną i asymetryczną;
- wyjaśnia pojęcie osi symetrii;
- wskazuje przykłady symetrii w przyrodzie, architekturze i przedmiotach użytkowych;
- określa, czy oglądane dzieło ma układ symetryczny czy asymetryczny;
- tworzy kompozycję symetryczną z wykorzystaniem osi symetrii;
- tworzy kompozycję asymetryczną z zachowaniem równowagi elementów;
- stosuje odbijanie, wycinanie lub inne metody pomocne w tworzeniu symetrii;
- porównuje dwa dzieła pod względem sposobu rozmieszczenia elementów;
- wyjaśnia, jaki nastrój lub efekt może wywoływać symetria i asymetria;
- świadomie wybiera układ symetryczny lub asymetryczny do własnego projektu.

8. Kompozycja otwarta i zamknięta

Uczeń:

- rozpoznaje kompozycję otwartą i zamkniętą;
- wyjaśnia różnicę między kompozycją ograniczoną ramami a taką, która sugeruje dalszy ciąg poza kadrem;
- wskazuje elementy świadczące o otwartym lub zamkniętym charakterze kompozycji;
- rozpoznaje kompozycję otwartą i zamkniętą w reprodukcjach dzieł;
- tworzy kompozycję zamkniętą, w której wszystkie najważniejsze elementy mieszczą się w obrębie pracy;
- tworzy kompozycję otwartą, wykorzystując kadrowanie lub elementy wychodzące poza pole obrazu;
- porównuje wpływ obu rodzajów kompozycji na odbiór przedstawienia;
- dobiera rodzaj kompozycji do tematu zadania;
- uzasadnia wybór układu otwartego lub zamkniętego we własnej pracy.

9. Kompozycja statyczna i dynamiczna

Uczeń:

- rozpoznaje kompozycję statyczną i dynamiczną;
- wskazuje linie pionowe i poziome jako elementy sprzyjające wrażeniu spokoju i równowagi;
- wskazuje skosy, łuki, krzywizny i układy nieregularne jako elementy budujące wrażenie ruchu;
- porównuje kompozycję statyczną i dynamiczną w wybranych dziełach;
- tworzy pracę o charakterze statycznym;
- tworzy pracę o charakterze dynamicznym;
- wykorzystuje kierunek linii, kształt, rytm i układ plam do pokazania ruchu;
- dobiera rodzaj kompozycji do przedstawianej sytuacji lub nastroju;
- wyjaśnia, w jaki sposób zastosowany układ elementów wpływa na odbiór dzieła;
- stosuje poznane zasady we własnym działaniu plastycznym.

10. Kompozycja rytmiczna i układy form w naturze

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie rytmu w sztukach plastycznych;
- rozpoznaje regularne powtarzanie elementów w dziełach i najbliższym otoczeniu;
- wskazuje rytmy występujące w naturze, architekturze, ornamentach i przedmiotach użytkowych;
- tworzy kompozycję rytmiczną z powtarzających się linii, plam, kształtów, barw lub brył;
- różnicuje rytm przez zmianę wielkości, kierunku, barwy lub odstępów między elementami;
- porównuje rytm regularny z bardziej zróżnicowanym układem powtarzalnych form;
- obserwuje i opisuje układy form występujące w naturze;
- wykorzystuje naturalne rytmy i struktury jako inspirację do pracy plastycznej;
- stosuje rytm jako sposób porządkowania kompozycji;
- wyjaśnia wpływ rytmu na wrażenie ruchu, porządku lub dekoracyjności.

11. Sztuka średniowiecza – styl romański i gotycki

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady sztuki średniowiecznej;
- rozróżnia podstawowe cechy stylu romańskiego i gotyckiego;
- wskazuje charakterystyczne elementy architektury romańskiej, takie jak masywność, grube mury i niewielkie otwory okienne;
- wskazuje charakterystyczne elementy architektury gotyckiej, takie jak strzelistość, ostre łuki i witraże;
- rozpoznaje wybrane przykłady malarstwa, rzeźby i architektury średniowiecznej;
- opisuje rolę barwy i światła w wybranych dziełach średniowiecznych;
- porównuje budowlę romańską i gotycką pod względem formy oraz nastroju;
- stosuje poznane pojęcia podczas omawiania reprodukcji;
- wskazuje związek dzieła z epoką i funkcją, jaką pełniło;

- wykonuje pracę inspirowaną sztuką romańską lub gotycką.

12. Sztuka renesansu – proporcje form

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady sztuki renesansu;
- wskazuje zainteresowanie człowiekiem, naturą i harmonijnymi proporcjami jako ważne cechy sztuki renesansowej;
- rozpoznaje wybrane przykłady malarstwa, rzeźby i architektury renesansu;
- zwraca uwagę na proporcje postaci i elementów kompozycji w oglądanych dziełach;
- wyjaśnia znaczenie proporcji dla harmonijnego wyglądu dzieła;
- porównuje wybrane dzieło renesansowe z przykładem sztuki średniowiecznej;
- wskazuje podobieństwa i różnice dotyczące formy, proporcji, tematu lub sposobu przedstawienia;
- stosuje pojęcia: proporcja, harmonia, forma podczas wypowiedzi o sztuce;
- wykonuje pracę, w której świadomie stosuje proporcje;
- wykorzystuje wybrany motyw renesansowy jako inspirację do własnego działania.

13. Barok i klasycyzm – kompozycja w dziełach sztuki

Uczeń:

- rozpoznaje na wybranych przykładach dynamiczny charakter sztuki baroku;
- wskazuje w dziele barokowym skosy, ruch, kontrasty i rozbudowaną kompozycję;
- rozpoznaje na wybranych przykładach statyczny i uporządkowany charakter sztuki klasycyzmu;
- wskazuje w dziele klasycystycznym symetrię, równowagę i uporządkowanie;
- porównuje wybrane dzieło barokowe i klasycystyczne pod względem kompozycji;
- określa, które środki plastyczne budują wrażenie ruchu, spokoju lub równowagi;
- stosuje poznane pojęcia podczas omawiania reprodukcji;
- wykorzystuje kompozycję dynamiczną lub statyczną w pracy inspirowanej poznany stylem;
- formułuje prostą opinię o dziele i uzasadnia ją wybranymi cechami kompozycji.

14. Polskie zabytki z XII–XVIII wieku i dziedzictwo kulturowe

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane zabytki Polski pochodzące z okresu od XII do XVIII wieku;
- przyporządkowuje wybrane zabytki do poznanych stylów lub epok;
- wskazuje charakterystyczne cechy wybranych budowli i dzieł;
- opisuje wygląd oraz podstawową funkcję wybranego zabytku;
- wskazuje przykłady zabytków związanych ze stylem romańskim, gotyckim, renesansem, barokiem lub klasycyzmem;
- lokalizuje wybrane zabytki w Polsce lub w swoim regionie, jeśli były omawiane na lekcji;
- wyszukuje podstawowe informacje o zabytku w źródłach wskazanych przez nauczyciela;
- prezentuje najważniejsze informacje o wybranym obiekcie;
- wyjaśnia, dlaczego zabytki należy chronić;
- podaje przykłady działań służących ochronie i konserwacji dziedzictwa kulturowego;
- stosuje zasady właściwego zachowania podczas zwiedzania obiektów zabytkowych.

15. Odbiór i analiza dzieł sztuki

Uczeń:

- opisuje to, co przedstawia oglądane dzieło;
- określa temat dzieła i wskazuje jego najważniejsze elementy;
- rozpoznaje i nazywa zastosowane środki wyrazu plastycznego;
- opisuje kolorystykę, walor, fakturę, kształty i formy występujące w dziele;
- określa rodzaj kompozycji w oglądanym dziele;
- wskazuje akcent plastyczny i centrum kompozycji, jeśli występują;
- określa nastrój dzieła oraz wymienia wywołane nim skojarzenia lub emocje;

- porównuje dwa dzieła pod względem wybranych cech;
- formułuje własną opinię o dziele i uzasadnia ją odwołaniem do konkretnych elementów;
- stosuje poznane pojęcia plastyczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- odnosi się do wypowiedzi innych osób w sposób kulturalny.

16. Praca zespołowa

Uczeń:

- wykonuje przydzielone zadanie podczas pracy w grupie;
- współtworzy pracę zespołową zgodnie z ustalonym planem;
- przedstawia własne pomysły i słucha propozycji innych osób;
- wspólnie z grupą wybiera sposób realizacji zadania;
- respektuje ustalony podział pracy;
- dzieli się materiałami i narzędziami zgodnie z ustalonymi zasadami;
- pomaga w łączeniu elementów pracy w spójną całość;
- odnosi się do prac i pomysłów innych osób w sposób kulturalny;
- udziela prostej, konstruktywnej informacji zwrotnej;
- wykorzystuje otrzymaną informację zwrotną do dalszej pracy;
- prezentuje wspólnie z grupą rezultat wykonanego działania.

17. Organizacja i bezpieczeństwo pracy

Uczeń:

- przygotowuje potrzebne materiały i narzędzia przed rozpoczęciem zadania;
- organizuje własne stanowisko pracy;
- posługuje się narzędziami i materiałami zgodnie z ich przeznaczeniem;
- przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z nożyczek, klejów, farb i innych przyborów;
- dba o materiały własne i wspólne;
- racjonalnie wykorzystuje materiały plastyczne;
- utrzymuje porządek podczas wykonywania pracy;
- zabezpiecza lub odkłada ukończoną pracę we wskazane miejsce;
- porządkuje stanowisko po zakończeniu zajęć.

18. Prezentowanie i omawianie własnej pracy

Uczeń:

- prezentuje własną pracę plastyczną;
- podaje temat i krótko objaśnia własny pomysł;
- nazywa zastosowaną technikę i wykorzystane materiały;
- wskazuje zastosowane środki wyrazu plastycznego;
- określa rodzaj kompozycji zastosowanej w pracy, jeśli dotyczy;
- wyjaśnia wybrany przez siebie sposób wykonania;
- wskazuje element pracy, który najlepiej odpowiada jego zamierzeniu;
- wskazuje element, który mógłby zmienić, poprawić lub rozwinąć;
- porównuje efekt końcowy z początkowym zamysłem;
- przyjmuje informację zwrotną i wykorzystuje ją w kolejnych działaniach.

19. Udział w doświadczeniach edukacyjnych

Uczeń:

- uczestniczy w wybranym doświadczeniu edukacyjnym, np. wystawie, projekcie, plenerze, spotkaniu z artystą lub wirtualnym zwiedzaniu;
- obserwuje prezentowane dzieła, obiekty, miejsca lub działania artystyczne;
- wykonuje zadanie związane z danym doświadczeniem;
- opisuje wybrane dzieło, zabytek, ekspozycję lub wydarzenie;
- wskazuje element, który szczególnie zwrócił jego uwagę;

- uzasadnia swój wybór, odwołując się do poznanych pojęć plastycznych;
- wykorzystuje zdobyte doświadczenie jako inspirację do własnej pracy;
- współpracuje z innymi podczas realizacji projektu, jeśli zadanie ma charakter grupowy;
- prezentuje rezultat wykonanego działania.

Co podlega ocenie na plastyce?

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę, w szczególności, czy uczeń:

- podejmuje pracę podczas zajęć i jest zaangażowany w realizację zadania;
- wykonuje zadanie zgodnie z tematem i podanymi kryteriami;
- wykorzystuje poznane wiadomości i umiejętności w działaniu plastycznym;
- stosuje poznane środki wyrazu plastycznego, w tym barwę, walor, fakturę, kształt, formę i kompozycję;
- rozpoznaje i stosuje poznane rodzaje kompozycji;
- dobiera i stosuje odpowiednie materiały, narzędzia oraz techniki;
- realizuje własny pomysł i podejmuje samodzielne decyzje plastyczne;
- eksperymentuje z rozwiązaniami plastycznymi i rozwija własny warsztat;
- wykonuje kolejne etapy pracy i wykorzystuje otrzymane wskazówki;
- kończy zadanie w zakresie dostosowanym do swoich możliwości;
- prezentuje i omawia własną pracę;
- posługuje się poznanymi pojęciami plastycznymi;
- rozpoznaje, opisuje i porównuje poznane dzieła, style i zjawiska artystyczne;
- wykazuje znajomość podstawowych treści dotyczących sztuki średniowiecza, renesansu, baroku i klasycyzmu;
- rozpoznaje wybrane polskie zabytki oraz rozumie potrzebę ochrony dziedzictwa kulturowego;
- współpracuje podczas zadań zespołowych;
- przestrzega zasad bezpiecznej i uporządkowanej pracy;
- wykazuje postępowanie w stosunku do swoich wcześniejszych działań.

Przy ocenie z plastyki szczególne znaczenie ma wysiłek i zaangażowanie ucznia w wykonywanie zadań wynikających ze specyfiki przedmiotu. Ocena pracy plastycznej nie opiera się wyłącznie na jej walorach estetycznych ani na poziomie uzdolnień plastycznych ucznia.

Wymagania edukacyjne z plastyki – klasa VI

Rok szkolny 2026/2027

Podręcznik: „Do dzieła! 6”, Nowa Era

1. Własna aktywność twórcza

Uczeń:

- wykonuje pracę plastyczną zgodnie z podanym tematem;
- przedstawia w pracy własny pomysł;
- tworzy prace na podstawie obserwacji, pamięci i wyobraźni;
- planuje kolejne etapy wykonania pracy;
- dobiera materiały, narzędzia i techniki do zadania;
- stosuje poznane środki wyrazu plastycznego;
- wykorzystuje poznane zasady kompozycji;
- podejmuje samodzielne decyzje dotyczące sposobu wykonania pracy;
- eksperymentuje z materiałami i technikami;
- łączy poznane techniki w jednej pracy;
- wykorzystuje wskazówki nauczyciela do poprawienia lub rozwinięcia pracy;
- kończy rozpoczęte zadanie w zakresie dostosowanym do swoich możliwości;
- prezentuje wykonaną pracę;
- opisuje sposób wykonania własnej pracy;
- uzasadnia wybrane rozwiązania plastyczne.

2. ABC sztuki – utrwalenie języka plastyki

Uczeń:

- rozpoznaje podstawowe środki wyrazu plastycznego;
- wskazuje linię, plamę, barwę, kształt, fakturę i kompozycję w dziele;
- rozróżnia barwy podstawowe i pochodne;
- rozróżnia barwy ciepłe i zimne;
- wskazuje kontrasty barwne;
- rozpoznaje różne rodzaje faktur;
- wskazuje element dominujący w kompozycji;
- rozpoznaje poznane rodzaje kompozycji;
- stosuje poznane środki wyrazu we własnej pracy;
- opisuje dzieło z użyciem poznanych pojęć plastycznych;
- porównuje dwa dzieła według wskazanego kryterium.

3. Światłocień

Uczeń:

- rozpoznaje światłocień w dziele sztuki;
- wskazuje miejsca oświetlone i zacienione;
- rozróżnia światło i cień na bryle;
- wskazuje cień własny i cień rzucany;
- określa kierunek padania światła;
- przedstawia bryłę za pomocą stopniowania jasności;
- stosuje światłocień w rysunku;
- wykorzystuje światło i cień do przedstawienia przestrzenności przedmiotów;
- tworzy pracę z zastosowaniem kontrastu światła i cienia;
- porównuje sposób zastosowania światłocienia w dwóch dziełach;
- wyjaśnia, w jaki sposób światłocień wpływa na wygląd przedstawionej formy.

4. Perspektywa – sposoby przedstawiania przestrzeni

Uczeń:

- wyjaśnia na przykładzie, czym jest perspektywa;
- wskazuje przestrzeń przedstawioną na płaskiej powierzchni;
- rozpoznaje różne sposoby przedstawiania głębi;
- wskazuje elementy pierwszego, drugiego i dalszego planu;
- określa położenie elementów w przestrzeni obrazu;
- porównuje wielkość przedmiotów znajdujących się na różnych planach;
- stosuje wybrany rodzaj perspektywy w swojej pracy;
- dobiera sposób przedstawienia przestrzeni do wykonywanego zadania.

5. Perspektywa rzędowa i kulisowa

Uczeń:

- rozpoznaje perspektywę rzędową;
- wskazuje rzędy elementów w kompozycji;
- tworzy pracę z zastosowaniem perspektywy rzędowej;
- rozpoznaje perspektywę kulisową;
- wskazuje elementy częściowo zasłaniające inne obiekty;
- określa, który obiekt znajduje się bliżej, a który dalej;
- tworzy pracę z zastosowaniem perspektywy kulisowej;
- porównuje perspektywę rzędową i kulisową;
- wskazuje różnice między tymi sposobami przedstawiania przestrzeni.

6. Perspektywa zbieżna – linearna

Uczeń:

- rozpoznaje perspektywę zbieżną;
- wskazuje linię horyzontu;
- wskazuje punkt zbiegu;
- wskazuje linie zbiegające się w kierunku punktu zbiegu;
- określa położenie przedmiotów względem linii horyzontu;
- przedstawia zmniejszanie się przedmiotów wraz z ich oddalaniem;
- wykonuje prosty rysunek z zastosowaniem perspektywy zbieżnej;
- przedstawia drogę, ulicę, wnętrze lub inny układ przestrzenny z wykorzystaniem linii zbieżnych;
- porównuje sposób przedstawienia przestrzeni w perspektywie linearnej i kulisowej.

7. Perspektywa powietrzna i barwna

Uczeń:

- rozpoznaje perspektywę powietrzną;
- wskazuje różnice w ostrości elementów znajdujących się bliżej i dalej;
- wskazuje zmiany barw związane z oddaleniem przedmiotów;
- rozpoznaje perspektywę barwną;
- wskazuje zastosowanie barw ciepłych i zimnych do przedstawienia przestrzeni;
- stosuje różnice kolorystyczne w celu uzyskania wrażenia głębi;
- stosuje perspektywę powietrzną lub barwną w pracy plastycznej;
- porównuje sposób przedstawienia pierwszego i dalszego planu;
- wyjaśnia, w jaki sposób kolor może tworzyć wrażenie przestrzeni.

8. Perspektywa aksonometryczna i umowna

Uczeń:

- rozpoznaje perspektywę aksonometryczną;
- wskazuje równoległe krawędzie przedstawionych brył;

- wykonuje prosty rysunek bryły w perspektywie równoległej;
- rozpoznaje przykłady perspektywy umownej;
- wskazuje celowe odejście od realistycznego przedstawienia przestrzeni;
- porównuje perspektywę realistyczną i umowną;
- tworzy pracę z zastosowaniem nietypowego sposobu przedstawiania przestrzeni;
- eksperymentuje ze zmianą wielkości, położenia i proporcji elementów.

9. Rysunek

Uczeń:

- wyjaśnia na przykładzie, czym jest rysunek;
- wymienia wybrane narzędzia rysunkowe;
- rozpoznaje rysunek jako samodzielne dzieło sztuki;
- wskazuje linię jako podstawowy środek wyrazu rysunkowego;
- stosuje różne rodzaje kreski;
- różnicuje grubość, kierunek i natężenie linii;
- tworzy plamy walorowe za pomocą kreski;
- przedstawia kształt, fakturę i przestrzeń za pomocą środków rysunkowych;
- wykonuje pracę wybraną techniką rysunkową;
- dobiera narzędzie rysunkowe do planowanego efektu;
- porównuje efekty uzyskane różnymi narzędziami;
- opisuje środki wyrazu zastosowane w wybranym rysunku.

10. Malarstwo

Uczeń:

- wyjaśnia na przykładzie, czym jest malarstwo;
- wskazuje barwę i kształt jako środki wyrazu malarskiego;
- rozpoznaje wybrane techniki malarskie;
- rozróżnia obraz realistyczny i abstrakcyjny;
- wskazuje cechy malarstwa realistycznego;
- wskazuje cechy malarstwa abstrakcyjnego;
- rozpoznaje wybrane tematy malarskie;
- rozpoznaje portret;
- rozpoznaje autoportret;
- rozpoznaje pejzaż;
- rozpoznaje martwą naturę;
- rozpoznaje scenę rodzajową;
- rozpoznaje malarstwo historyczne;
- przyporządkowuje wybrane dzieło do odpowiedniego rodzaju malarstwa;
- wykonuje pracę malarską zgodnie z wybranym tematem;
- stosuje barwę i plamę do uzyskania zamierzonego efektu.

11. Impresjonizm i symbolizm

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane dzieła impresjonistyczne omawiane na lekcji;
- wskazuje sposób przedstawienia światła i koloru w dziele impresjonistycznym;
- wskazuje widoczne ślady pracy pędzla;
- opisuje kolorystykę wybranego dzieła impresjonistycznego;
- rozpoznaje wybrane dzieła symbolistyczne;
- wskazuje elementy o znaczeniu symbolicznym;
- interpretuje wybrany symbol na podstawie treści dzieła i informacji podanych na lekcji;
- porównuje dzieło impresjonistyczne i symbolistyczne;
- wskazuje różnice między sposobem przedstawienia rzeczywistości w obu kierunkach;

- wykonuje pracę inspirowaną wybranym sposobem działania artystów.

12. Grafika

Uczeń:

- wyjaśnia na przykładzie, czym jest grafika;
- rozróżnia grafikę artystyczną i użytkową;
- rozpoznaje matrycę i odbitkę graficzną;
- opisuje podstawowy proces wykonywania odbitki;
- rozpoznaje wybrane techniki graficzne omawiane na lekcji;
- wskazuje powtarzalność odbitki jako cechę grafiki warsztatowej;
- rozpoznaje plakat jako przykład grafiki użytkowej;
- wskazuje związek obrazu i tekstu w plakacie;
- projektuje prostą formę graficzną;
- wykonuje odbitkę lub pracę inspirowaną technikami graficznymi;
- stosuje kontrast, rytm i uproszczenie w projekcie;
- porównuje grafikę artystyczną i użytkową;
- analizuje wybrany plakat pod względem treści i formy.

13. Rzeźba

Uczeń:

- wyjaśnia na przykładzie, czym jest rzeźba;
- rozpoznaje rzeźbę jako dzieło przestrzenne;
- wskazuje bryłę, fakturę i materiał jako środki wyrazu rzeźbiarskiego;
- rozpoznaje rzeźbę wolnostojącą;
- rozpoznaje płaskorzeźbę;
- rozróżnia rzeźbę pełną i relief;
- opisuje wybraną rzeźbę;
- wskazuje materiał, z którego została wykonana;
- określa sposób przedstawienia ruchu lub spokoju w rzeźbie;
- tworzy prostą formę rzeźbiarską;
- konstruuje formę przestrzenną z dostępnych materiałów;
- dobiera materiał do planowanego efektu;
- wykorzystuje fakturę i kształt w swojej pracy przestrzennej;
- projektuje formę rzeźbiarską przeznaczoną do określonego miejsca.

14. Architektura

Uczeń:

- wyjaśnia na przykładzie, czym jest architektura;
- wskazuje funkcję wybranego budynku;
- rozpoznaje elementy konstrukcyjne i dekoracyjne budowli;
- opisuje bryłę budynku;
- wskazuje materiały zastosowane w architekturze;
- porównuje budynki o różnych funkcjach;
- wskazuje związek formy budynku z jego przeznaczeniem;
- rozpoznaje wybrane przykłady architektury dawnej i współczesnej;
- opisuje wybrany obiekt architektoniczny;
- projektuje prostą budowlę;
- wykonuje szkic lub model własnego projektu;
- dobiera kształt, materiał i układ elementów do funkcji obiektu;
- uzasadnia wybrane rozwiązania projektowe.

15. Początki nowoczesnej architektury

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady nowoczesnej architektury omawiane na lekcji;
- wskazuje zastosowanie nowych materiałów i technologii;
- opisuje formę wybranego budynku;
- porównuje wybrany budynek historyczny i nowoczesny;
- wskazuje różnice w sposobie kształtowania bryły;
- wskazuje związek funkcji budynku z jego wyglądem;
- projektuje obiekt inspirowany nowoczesną architekturą;
- uzasadnia funkcję zaprojektowanego obiektu.

16. Sztuka użytkowa

Uczeń:

- wyjaśnia na przykładzie, czym jest sztuka użytkowa;
- wskazuje przykłady sztuki użytkowej w swoim otoczeniu;
- rozpoznaje przedmioty łączące funkcję praktyczną i estetyczną;
- opisuje wygląd i funkcję wybranego przedmiotu użytkowego;
- wskazuje znaczenie kształtu, koloru, materiału i dekoracji w projekcie;
- porównuje dwa przedmioty użytkowe pod względem wyglądu i funkcji;
- projektuje prosty przedmiot użytkowy;
- dobiera kształt i materiały do przeznaczenia projektu;
- wykonuje formę użytkową lub jej model;
- ocenia funkcjonalność własnego projektu;
- uzasadnia zastosowane rozwiązania.

17. Secesja i sztuka użytkowa przełomu XIX i XX wieku

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady secesyjnej sztuki użytkowej;
- wskazuje dekoracyjność jako cechę secesyjnego projektu;
- rozpoznaje motywy roślinne i płynne linie w dekoracji;
- opisuje ornament w wybranym dziele secesyjnym;
- wskazuje związek kształtu przedmiotu z jego dekoracją;
- porównuje secesyjny przedmiot użytkowy z przedmiotem współczesnym;
- projektuje ornament inspirowany formami roślinnymi;
- stosuje płynne linie i dekoracyjne kształty w swojej pracy;
- wykonuje projekt inspirowany sztuką secesyjną.

18. Ekologiczna sztuka użytkowa

Uczeń:

- wskazuje materiały nadające się do ponownego wykorzystania;
- dobiera materiały odpadowe do planowanego projektu;
- projektuje przedmiot użytkowy z materiałów przeznaczonych do ponownego użycia;
- przekształca wybrane materiały w nową formę;
- łączy funkcję użytkową z rozwiązaniem estetycznym;
- wykonuje przedmiot według własnego projektu;
- opisuje sposób wykorzystania materiałów;
- wyjaśnia, w jaki sposób ponowne użycie materiałów ogranicza ilość odpadów;
- ocenia funkcjonalność wykonanego przedmiotu.

19. Polskie zabytki z przełomu XIX i XX wieku

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane polskie zabytki omawiane na lekcji;
- nazywa wybrane obiekty;
- wskazuje miejsce, w którym znajduje się wybrany zabytek;
- opisuje wygląd obiektu;
- wskazuje charakterystyczne elementy jego architektury lub dekoracji;
- przyporządkowuje wybrane zabytki do omawianego okresu;
- porównuje dwa obiekty pod względem formy lub funkcji;
- wyszukuje informacje o wybranym zabytku w źródłach wskazanych przez nauczyciela;
- prezentuje podstawowe informacje o zabytku;
- podaje przykłady działań służących ochronie zabytków;
- wyjaśnia, dlaczego wybrany obiekt powinien być chroniony.

20. Analiza i odbiór dzieła sztuki

Uczeń:

- opisuje, co przedstawia oglądane dzieło;
- wskazuje najważniejsze elementy dzieła;
- określa rodzaj dzieła;
- rozpoznaje zastosowane środki wyrazu plastycznego;
- opisuje kolorystykę;
- wskazuje światło i cień;
- określa sposób przedstawienia przestrzeni;
- wskazuje rodzaj perspektywy, jeśli występuje;
- opisuje kształty, fakturę i kompozycję;
- rozpoznaje materiał lub technikę wykonania na podstawie podanych informacji;
- porównuje dwa dzieła według wskazanego kryterium;
- wskazuje podobieństwa i różnice;
- formułuje własną opinię o dziele;
- uzasadnia swoją opinię, odwołując się do jego cech;
- interpretuje wybrany element dzieła na poziomie odpowiednim do wieku;
- stosuje poznane pojęcia plastyczne podczas wypowiedzi.

21. Praca zespołowa

Uczeń:

- wykonuje przydzielone zadanie podczas pracy grupowej;
- przedstawia własny pomysł;
- słucha propozycji innych osób;
- współtworzy wspólną pracę;
- stosuje ustalony podział zadań;
- dzieli się materiałami i narzędziami;
- podejmuje decyzje wspólnie z grupą;
- prezentuje efekt wspólnej pracy;
- odnosi się do propozycji innych osób w sposób kulturalny;
- udziela prostej informacji zwrotnej;
- wykorzystuje otrzymane wskazówki do dalszej pracy.

22. Organizacja i bezpieczeństwo pracy

Uczeń:

- przygotowuje materiały i narzędzia potrzebne do wykonania zadania;
- organizuje stanowisko pracy;
- posługuje się narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem;
- przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z przyborów;
- dba o materiały własne i wspólne;

- utrzymuje porządek podczas wykonywania zadania;
- zabezpiecza ukończoną pracę;
- porządkuje miejsce pracy po zakończeniu zajęć.

23. Prezentowanie i omawianie własnej pracy

Uczeń:

- prezentuje własną pracę;
- podaje jej temat;
- nazywa zastosowaną technikę;
- wymienia wykorzystane materiały;
- wskazuje zastosowane środki wyrazu;
- określa zastosowany sposób przedstawienia przestrzeni;
- opisuje sposób wykonania pracy;
- uzasadnia wybrane rozwiązania;
- wskazuje element pracy zgodny z podanymi kryteriami;
- wskazuje element, który może poprawić lub rozwinąć;
- wykorzystuje otrzymaną informację zwrotną w kolejnym działaniu.

Co podlega ocenie na plastyce w klasie VI?

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę w szczególności, czy uczeń:

- podejmuje pracę podczas zajęć;
- wykonuje zadanie zgodnie z tematem i podanymi kryteriami;
- stosuje poznane pojęcia i środki wyrazu plastycznego;
- wykorzystuje światłocień i poznane sposoby przedstawiania przestrzeni;
- rozpoznaje i stosuje poznane rodzaje perspektywy;
- stosuje poznane techniki rysunkowe, malarskie, graficzne i przestrzenne;
- dobiera odpowiednie materiały i narzędzia;
- realizuje własny pomysł;
- podejmuje próby samodzielnego rozwiązania zadania;
- korzysta ze wskazówek nauczyciela;
- rozpoznaje, opisuje i porównuje poznane dzieła oraz dziedziny sztuki;
- posługuje się poznanymi pojęciami;
- prezentuje i omawia własną pracę;
- współpracuje podczas działań zespołowych;
- przestrzega zasad bezpiecznej pracy;
- wykazuje postęp w stosunku do swoich wcześniejszych działań.

Przy ocenie z plastyki szczególne znaczenie ma wysiłek i zaangażowanie ucznia w wykonywanie zadań wynikających ze specyfiki przedmiotu. Ocena pracy plastycznej nie opiera się wyłącznie na jej walorach estetycznych ani na poziomie uzdolnień plastycznych ucznia.

Wymagania edukacyjne z plastyki – klasa VII

Rok szkolny 2026/2027
Podręcznik: „Do dzieła! 7”, Nowa Era

1. Własna aktywność twórcza

Uczeń:

- wykonuje pracę plastyczną zgodnie z podanym tematem i kryteriami;
- przedstawia w pracy własny pomysł;
- tworzy prace na podstawie obserwacji, pamięci i wyobraźni;
- interpretuje obserwowane przedmioty, zjawiska i motywy we własnej pracy;
- planuje kolejne etapy działania plastycznego;
- dobiera materiały, narzędzia i techniki do zamierzonego efektu;
- stosuje poznane środki wyrazu plastycznego;
- wykorzystuje poznane zasady kompozycji;
- podejmuje samodzielne decyzje dotyczące sposobu wykonania zadania;
- eksperymentuje z tradycyjnymi i współczesnymi sposobami tworzenia;
- łączy różne techniki i materiały;
- wykorzystuje fotografię, film lub środki cyfrowe w wybranych działaniach;
- modyfikuje pracę na podstawie otrzymanych wskazówek;
- kończy rozpoczęte zadanie w zakresie dostosowanym do swoich możliwości;
- prezentuje rezultat własnego działania;
- opisuje zastosowane rozwiązania;
- uzasadnia wybór techniki, materiałów lub środków wyrazu.

2. ABC sztuki – język i dziedziny sztuki

Uczeń:

- wymienia podstawowe dziedziny sztuk plastycznych;
- rozpoznaje malarstwo, rysunek, grafikę, rzeźbę, architekturę i sztukę użytkową;
- rozpoznaje fotografię i film jako dziedziny twórczości artystycznej;
- rozpoznaje współczesne formy wypowiedzi artystycznej;
- wskazuje charakterystyczne środki wyrazu różnych dziedzin sztuki;
- rozróżnia dzieło płaskie i przestrzenne;
- wskazuje linię, plamę, barwę, fakturę, kształt i kompozycję w dziele;
- określa sposób przedstawienia przestrzeni;
- wskazuje zastosowane kontrasty;
- określa funkcję wybranego dzieła lub obiektu;
- porównuje tradycyjne i współczesne formy sztuki;
- stosuje poznane pojęcia podczas opisywania dzieła.

3. Sztuka nowoczesna – fowizm

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady malarstwa fowistycznego omawiane na lekcji;
- wskazuje intensywne i kontrastowe zestawienia barw;
- opisuje sposób zastosowania koloru w wybranym dziele;
- wskazuje uproszczenia kształtów i form;
- porównuje kolorystykę obrazu fowistycznego z realistycznym przedstawieniem natury;
- wyjaśnia, w jaki sposób kolor wpływa na ekspresję dzieła;
- stosuje intensywne i nierzeczywiste zestawienia barw we własnej pracy;
- wykonuje pracę inspirowaną sposobem działania fowistów.

4. Ekspresjonizm

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady dzieł ekspresjonistycznych;
- wskazuje środki wyrazu służące przedstawianiu emocji;
- opisuje zastosowanie koloru, linii i deformacji w wybranym dziele;
- wskazuje elementy, które wzmacniają ekspresję przedstawienia;
- określa emocje wywoływane przez oglądane dzieło;
- uzasadnia swoją interpretację, odwołując się do cech dzieła;
- wykorzystuje kolor, linię, kształt lub deformację do wyrażenia emocji;
- wykonuje pracę o charakterze ekspresyjnym.

5. Kubizm

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady dzieł kubistycznych;
- wskazuje geometryzację form;
- wskazuje uproszczenie i rozbicie przedstawianych kształtów;
- opisuje sposób ukazania przedmiotu z różnych stron;
- porównuje przedstawienie kubistyczne z realistycznym;
- przekształca obserwowany przedmiot w układ geometrycznych form;
- wykonuje kompozycję inspirowaną kubizmem;
- stosuje uproszczenie, geometryzację i zmianę proporcji we własnej pracy.

6. Futuryzm

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady dzieł futurystycznych;
- wskazuje elementy przedstawiające ruch i dynamikę;
- opisuje sposób powtarzania kształtów i kierunków w kompozycji;
- wskazuje linie i układy wzmacniające wrażenie ruchu;
- porównuje kompozycję statyczną i futurystyczną;
- przedstawia ruch za pomocą powtarzania form, linii lub kierunków;
- wykonuje dynamiczną kompozycję inspirowaną futuryzmem.

I. Nowoczesne dziedziny sztuki

7. Fotografia

Uczeń:

- wyjaśnia na przykładzie, czym jest fotografia artystyczna;
- rozróżnia fotografię artystyczną, dokumentalną i użytkową na podanych przykładach;
- wskazuje temat fotografii;
- wskazuje główny element kadru;
- określa sposób rozmieszczenia elementów w kadrze;
- rozpoznaje pierwszy plan, dalszy plan i tło;
- określa punkt widzenia fotografa;
- wskazuje rolę światła i koloru w fotografii;
- porównuje dwie fotografie według wskazanego kryterium;
- interpretuje treść wybranej fotografii;
- formułuje opinię o fotografii;
- uzasadnia swoją opinię cechami obrazu;
- planuje kadr fotograficzny;
- wykonuje fotografię zgodnie z określonym tematem;
- wykorzystuje kompozycję, światło i punkt widzenia w wykonywanym zdjęciu;

- dokonuje wyboru fotografii najlepiej odpowiadającej podanym kryteriom;
- prezentuje i omawia własną fotografię.

8. Fotografia w dadaizmie i surrealizmie

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane przykłady dadaizmu i surrealizmu;
- wskazuje nietypowe zestawienia przedmiotów i obrazów;
- opisuje elementy fantastyczne lub zaskakujące;
- rozpoznaje fotokolaż;
- rozpoznaje fotomontaż;
- rozpoznaje fotogram;
- porównuje fotografię dokumentującą rzeczywistość z fotografią przekształconą;
- łączy fotografie i inne elementy w nową kompozycję;
- wykonuje fotokolaż lub fotomontaż;
- wykorzystuje przypadek, skojarzenie lub fantazję w działaniu twórczym;
- nadaje swojej pracy tytuł;
- wyjaśnia związek tytułu z treścią pracy.

9. Film

Uczeń:

- wyjaśnia na przykładzie, czym różni się film od nieruchomego obrazu;
- wskazuje obraz, ruch, dźwięk i czas jako elementy wypowiedzi filmowej;
- rozpoznaje kadr filmowy;
- rozpoznaje ujęcie;
- wskazuje zmianę planów filmowych w podanym materiale;
- określa punkt widzenia kamery;
- wskazuje rolę światła, koloru i dźwięku;
- opisuje związek kolejnych ujęć;
- wyjaśnia rolę montażu na prostym przykładzie;
- planuje krótką sekwencję filmową;
- przygotowuje prosty scenariusz lub storyboard;
- wykonuje serię kadrów przedstawiających określone wydarzenie;
- uczestniczy w realizacji krótkiej formy filmowej lub animacji;
- wykonuje przydzieloną funkcję podczas pracy zespołowej;
- prezentuje i omawia rezultat działania.

II. Współczesne formy wypowiedzi artystycznej

10. Asamblaż

Uczeń:

- rozpoznaje asamblaż;
- wskazuje przedmioty i materiały wykorzystane w dziele;
- opisuje sposób ich połączenia;
- porównuje asamblaż z tradycyjnym obrazem lub rzeźbą;
- wskazuje zmianę znaczenia przedmiotów użytych w dziele;
- dobiera gotowe przedmioty do własnej kompozycji;
- łączy różne materiały w jedną całość;
- wykonuje własny asamblaż;
- nadaje pracy tytuł;
- wyjaśnia znaczenie wykorzystanych elementów;
- uzasadnia sposób rozmieszczenia przedmiotów.

11. Instalacja artystyczna

Uczeń:

- rozpoznaje instalację artystyczną;
- wskazuje elementy tworzące instalację;
- określa rolę przestrzeni w odbiorze dzieła;
- opisuje sposób rozmieszczenia elementów;
- porównuje instalację z tradycyjną rzeźbą;
- wskazuje związek dzieła z miejscem jego prezentacji;
- projektuje prostą instalację;
- dobiera materiały i miejsce do tematu projektu;
- wykonuje instalację indywidualnie lub zespołowo;
- dokumentuje efekt działania za pomocą fotografii;
- wyjaśnia zamysł własnej instalacji.

12. Happening

Uczeń:

- rozpoznaje happening na podstawie opisu lub dokumentacji;
- wskazuje działanie jako podstawowy element dzieła;
- wskazuje rolę miejsca i czasu w happeningu;
- opisuje udział artysty i odbiorców;
- wskazuje możliwość aktywnego uczestnictwa publiczności;
- porównuje happening z tradycyjnym dziełem plastycznym;
- proponuje temat prostego działania artystycznego;
- planuje kolejność działań;
- uczestniczy w zespołowym przygotowaniu działania;
- wykonuje powierzone zadanie;
- dokumentuje działanie fotograficznie lub filmowo;
- opisuje przebieg zrealizowanego działania.

13. Performance

Uczeń:

- rozpoznaje performance na podstawie podanego przykładu;
- wskazuje artystę i jego działanie jako element dzieła;
- opisuje rolę ciała, gestu, ruchu, miejsca i czasu;
- porównuje performance z happeningiem;
- wskazuje podobieństwa i różnice między tymi formami;
- interpretuje temat lub przekaz wybranego performance'u;
- planuje prostą formę działania artystycznego odpowiednią do warunków szkolnych;
- wykorzystuje gest, ruch, przedmiot lub przestrzeń w przygotowanym działaniu;
- prezentuje rezultat pracy;
- wyjaśnia zamysł działania.

14. Nowe media w sztuce

Uczeń:

- rozpoznaje przykłady sztuki wykorzystującej nowe technologie;
- wskazuje fotografię cyfrową, film, animację lub obraz cyfrowy jako środki wypowiedzi;
- opisuje rolę technologii w wybranym dziele;
- porównuje tradycyjne i cyfrowe sposoby tworzenia;
- wskazuje elementy obrazu, dźwięku, ruchu lub interakcji;
- wykorzystuje dostępne narzędzia cyfrowe do wykonania prostego działania artystycznego;
- przekształca obraz cyfrowy zgodnie z podanym zadaniem;

- łączy obraz, tekst lub fotografię w prostej kompozycji cyfrowej;
- zapisuje wykonaną pracę w ustalonym formacie;
- prezentuje własną realizację;
- wyjaśnia zastosowanie wybranego narzędzia.

III. Abecadło plastyczne w praktyce

15. Analiza dzieła sztuki

Uczeń:

- podaje podstawowe informacje o oglądanym dziele, jeśli zostały udostępnione;
- określa dziedzinę sztuki;
- opisuje, co przedstawia dzieło;
- wskazuje najważniejsze elementy kompozycji;
- opisuje układ elementów;
- wskazuje dominantę kompozycyjną;
- określa kolorystykę;
- wskazuje kontrasty;
- opisuje linię, plamę, fakturę i kształt;
- określa sposób przedstawienia przestrzeni;
- wskazuje światło i cień;
- określa nastrój dzieła;
- rozpoznaje zastosowaną technikę na podstawie dostępnych informacji;
- wskazuje cechy charakterystyczne dla omawianej formy lub kierunku sztuki;
- interpretuje wybrane elementy dzieła;
- formułuje własną opinię;
- uzasadnia opinię, odwołując się do konkretnych cech dzieła;
- porównuje dwa dzieła według określonych kryteriów;
- wskazuje podobieństwa i różnice;
- stosuje poznane pojęcia plastyczne w wypowiedzi.

16. Tworzenie z natury

Uczeń:

- obserwuje wybrany przedmiot, postać lub fragment otoczenia;
- określa podstawowe proporcje obserwowanego motywu;
- wskazuje kształty budujące obserwowaną formę;
- wykonuje szkic z obserwacji;
- zaznacza najważniejsze proporcje;
- przedstawia układ elementów zgodnie z obserwacją;
- stosuje linię, plamę, walor lub barwę;
- przedstawia przestrzenność obserwowanej formy;
- wykorzystuje światłocień, jeśli wymaga tego zadanie;
- upraszcza lub interpretuje obserwowany motyw zgodnie z założeniem pracy;
- porównuje wykonaną pracę z obserwowanym motywem;
- wskazuje elementy, które może poprawić.

17. Martwa natura

Uczeń:

- rozpoznaje martwą naturę;
- wskazuje przedmioty tworzące przedstawienie;
- opisuje kompozycję martwej natury;
- wskazuje relacje wielkości między przedmiotami;

- określa kierunek światła;
- wskazuje światło i cień;
- porównuje wybrane przykłady martwej natury;
- aranżuje własny układ przedmiotów;
- wykonuje szkic kompozycji;
- przedstawia proporcje obserwowanych przedmiotów;
- stosuje wybraną technikę do wykonania martwej natury;
- interpretuje motyw martwej natury we własny sposób.

18. Pejzaż

Uczeń:

- rozpoznaje pejzaż;
- wskazuje elementy krajobrazu przedstawione w dziele;
- określa pierwszy, drugi i dalszy plan;
- opisuje sposób przedstawienia przestrzeni;
- wskazuje zastosowaną perspektywę;
- opisuje kolorystykę pejzażu;
- określa rolę światła i pogody;
- porównuje różne sposoby przedstawiania krajobrazu;
- wykonuje szkic pejzażu z obserwacji lub wyobraźni;
- stosuje poznane sposoby przedstawiania głębi;
- wykorzystuje barwę do budowania nastroju;
- wykonuje własną interpretację pejzażu.

19. Portret i autoportret

Uczeń:

- rozpoznaje portret i autoportret;
- wskazuje cechy przedstawionej osoby;
- opisuje układ postaci lub twarzy;
- określa sposób ukazania emocji;
- wskazuje rolę mimiki, gestu, stroju, tła i koloru;
- porównuje realistyczny i przekształcony sposób przedstawienia postaci;
- interpretuje informacje o przedstawionej osobie zawarte w portrecie;
- wykonuje szkic portretowy lub autoportret;
- stosuje podstawowe proporcje twarzy odpowiednio do zadania;
- wykorzystuje kolor, linię lub deformację do przedstawienia charakteru albo emocji;
- wykonuje własną interpretację portretu.

20. Dziedzictwo kulturowe i instytucje sztuki

Uczeń:

- rozpoznaje wybrane dzieła polskiego i światowego dziedzictwa kulturowego omawiane na lekcjach;
- wskazuje wybrane zabytki i dzieła architektury;
- opisuje wybrany obiekt kultury wizualnej;
- wskazuje charakterystyczne cechy wybranego dzieła;
- przyporządkowuje wybrane dzieło do omawianego kierunku lub formy artystycznej;
- wyszukuje informacje o dziele lub artyście w źródłach wskazanych przez nauczyciela;
- selekcjonuje informacje potrzebne do wykonania zadania;
- prezentuje podstawowe informacje o wybranym artyście lub dziele;
- wymienia wybrane muzea i galerie;
- wskazuje funkcję muzeum i galerii;
- stosuje zasady właściwego zachowania podczas kontaktu z dziełami sztuki;

- wyjaśnia na przykładzie, dlaczego należy chronić dziedzictwo kulturowe.

21. Prawo autorskie, własność intelektualna i wizerunek

Uczeń:

- wskazuje autora wykorzystanej pracy lub fotografii, jeśli informacja jest dostępna;
- odróżnia własną pracę od pracy innego twórcy;
- wskazuje źródło wykorzystanego materiału zgodnie z instrukcją nauczyciela;
- odróżnia inspirację od bezpośredniego kopiowania cudzej pracy;
- wyjaśnia na przykładzie, dlaczego nie należy przedstawiać cudzej pracy jako własnej;
- stosuje zasady korzystania z materiałów udostępnionych przez nauczyciela;
- pyta o zgodę przed publikacją wizerunku innej osoby;
- nie publikuje pracy innej osoby bez wymaganej zgody;
- prezentuje własną twórczość z poszanowaniem praw innych osób;
- wskazuje bezpieczne i zgodne z zasadami sposoby udostępniania własnych prac.

22. Projekt artystyczno-edukacyjny

Uczeń:

- określa temat projektu;
- formułuje pomysł na jego realizację;
- planuje kolejne etapy działania;
- określa potrzebne materiały i narzędzia;
- ustala podział zadań w grupie;
- wyszukuje informacje potrzebne do projektu;
- wykorzystuje informacje zgodnie z ustalonym celem;
- wykonuje swoją część zadania;
- współpracuje z pozostałymi członkami grupy;
- dokumentuje kolejne etapy działania;
- uczestniczy w przygotowaniu prezentacji efektów;
- prezentuje rezultat projektu;
- opisuje własny udział w pracy;
- ocenia realizację projektu według podanych kryteriów;
- wskazuje element, który można poprawić przy kolejnym działaniu.

23. Praca zespołowa

Uczeń:

- wykonuje przydzielone zadanie;
- przedstawia własną propozycję;
- słucha propozycji innych osób;
- uczestniczy w ustalaniu wspólnego rozwiązania;
- respektuje ustalony podział pracy;
- współtworzy wspólną realizację artystyczną;
- dzieli się materiałami i narzędziami;
- dotrzymuje ustalonych terminów w zakresie swoich możliwości;
- odnosi się do pomysłów i prac innych osób w sposób kulturalny;
- udziela konstruktywnej informacji zwrotnej;
- wykorzystuje otrzymane wskazówki;
- prezentuje rezultat pracy zespołowej.

24. Organizacja i bezpieczeństwo pracy

Uczeń:

- przygotowuje potrzebne materiały i narzędzia;
- organizuje stanowisko pracy;
- korzysta z narzędzi zgodnie z ich przeznaczeniem;
- przestrzega zasad bezpiecznego wykonywania zadań;
- odpowiednio zabezpiecza urządzenia wykorzystywane podczas pracy;
- dba o materiały własne i wspólne;
- porządkuje miejsce pracy;
- zabezpiecza lub zapisuje ukończoną pracę;
- stosuje ustalone zasady korzystania ze sprzętu cyfrowego.

25. Prezentowanie i omawianie własnej pracy

Uczeń:

- prezentuje swoją pracę;
- podaje temat i tytuł, jeśli zadanie tego wymaga;
- nazywa wykorzystaną technikę lub formę wypowiedzi;
- wymienia zastosowane materiały;
- wskazuje środki wyrazu zastosowane w pracy;
- opisuje kolejne etapy wykonania;
- wyjaśnia swój pomysł;
- uzasadnia wybrane rozwiązania;
- wskazuje element pracy zgodny z kryteriami zadania;
- wskazuje element, który może poprawić lub rozwinąć;
- porównuje efekt końcowy z początkowym zamysłem;
- wykorzystuje informację zwrotną podczas kolejnych działań.

Co podlega ocenie na plastyce w klasie VII?

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę w szczególności, czy uczeń:

- podejmuje pracę podczas zajęć;
- wykonuje zadanie zgodnie z tematem i podanymi kryteriami;
- wykorzystuje poznane środki wyrazu plastycznego;
- dobiera odpowiednie materiały, narzędzia i techniki;
- stosuje wiadomości zdobyte na lekcjach w praktycznym działaniu;
- realizuje własny pomysł;
- podejmuje próby samodzielnego rozwiązania problemu plastycznego;
- eksperymentuje z różnymi sposobami tworzenia;
- korzysta ze wskazówek nauczyciela;
- rozpoznaje i charakteryzuje poznane kierunki i formy sztuki;
- rozpoznaje fotografię, film i współczesne formy wypowiedzi artystycznej;
- analizuje i porównuje dzieła sztuki;
- stosuje poznane pojęcia plastyczne;
- wykonuje zadania z obserwacji natury;
- uczestniczy w projektach indywidualnych i zespołowych;
- stosuje zasady ochrony własności intelektualnej i wizerunku;
- prezentuje i omawia własną pracę;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa;
- wykazuje postęp w stosunku do swoich wcześniejszych działań.

Ocena z plastyki uwzględnia przede wszystkim wysiłek i zaangażowanie ucznia w wykonywanie zadań wynikających ze specyfiki przedmiotu. Sama sprawność manualna ani estetyka pracy nie stanowią jedyne kryterium oceny.